

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/1130/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612215570
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6612215570.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci žalobcu POHOTOVOST' s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 9C/106/2012-138 zo dňa 21. 05. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie majetkovej škody vo výške 1.750,00 € a nemajetkovej ujmy vo výške 1.880,88 €. Zároveň rozhodol, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva. Z dôvodov rozsudku vyplýva, že okresný súd v konaní dospel k právnomu záveru, že súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prietahy v konaní. Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prietahov. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup svojho alebo iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov, znamenalo by to absurdný záver, že všeobecné súdy by preskúmali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve.

Napriek takémuto právnomu názoru okresný súd vec prejednal a žalobu zamietol, keď podľa názoru okresného súdu žalobca nepreukázal existenciu škody a nároky, ktoré si uplatňuje. Mal za to, že žalobca nepreukázal, že by činnosťou súdu v namietanom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, a tým pádom neexistuje ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu spočívajúcim v tom, že rozhodol o zamietnutí návrhu na vydanie poverenia a zastavení exekučného podania a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmov. Mal za to, že nie sú dané podmienky, ktoré stanovuje zák. č. 514/2003 Z. z. pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v exekučnom konaní a nie je potom dôvodné ani skúmať výšku škody.

Okresný súd zároveň dospel k právnomu záveru, že v zmysle ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. súd konajúci o náhrade škody môže pri posudzovaní nároku na náhradu škody vychádzať z existencie prietahov v súdnom konaní len v prípade, ak by tieto boli konštatované vo výsledkoch vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, v právoplatnom rozhodnutí vydanom v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatnom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov,

alebo v právoplatnom rozhodnutí Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, v ktorom Ústavný súd SR konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Okresný súd vec právne posúdil podľa ustanovení čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a) bod III, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 9 ods. 1,2, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1-3, § 19 ods. 1,2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1, 2 O. s. p..

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta práva O. s. p.) odvolanie žalobca, a to z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. a) O. s. p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O. s. p.. Tvrdil, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prejednal vec v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu postupujúc podľa § 101 ods. 2 O. s. p. preto, že sa žalobca bez ospravedlnenia na pojednávaní nedostavil. Namietal, že tým súd odňal žalobcovi právo na konanie pred súdom. Žalobca uskutočnil podanie, ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcovi, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nezhliadol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach žalobcu a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. V konaní bolo preto možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie. Zdôraznil, že konečné meritórne rozhodnutie vo veci súdom vylúčeným sudcom neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie. Meritórne rozhodnutie súdu považoval preto za predčasné. Vytýkal i to, že súd nedostatočne oboznámil žalobcu s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval jeho žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, a preto nesprávne aplikoval § 101 ods. 2 O. s. p. a viedol pojednávanie, na ktorom za neprítomnosti žalobcu meritórne rozhodol. Z tohto dôvodu sa žalobca nemal možnosť vyjadriť k tvrdeniam žalovaného, z ktorých súd pri svojom rozhodnutí vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Nemal možnosť vyjadriť sa ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Za takejto procesnej situácie preto došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu práva žalobcu na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. Následne žalobca namietal, že sa vo veci neuskutočnilo ústne pojednávanie napriek tomu, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania (a teda tvrdil niečo, čo bolo v protiklade s jeho predchádzajúcim tvrdením, kde uviedol, že okresný súd síce uskutočnil pojednávanie, avšak bez jeho účasti), preto okresný súd porušil právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces. Namietal tiež, že súd úplne ignoroval všetky tvrdenia žalobcu o majetkovej škode, ktorá mu vznikla. V tejto časti je preto rozhodnutie súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O. s. p.), odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 214 ods. 1, 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný) prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z napadnutého rozsudku okresného súdu vyplýva, že nespĺňa atribúty ustanovené v ust. § 157 ods. 2 O. s. p. na odôvodnenie rozsudku. Predovšetkým z rozsudku okresného súdu vyplýva, že súd stručne, jasne a výstižne nevysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Nakoniec nie je z neho celkom zrejmé ani tá skutočnosť, ako vec právne posúdil a teda odôvodnenie rozsudku je nakoniec aj nepresvedčivé.

Odvolací súd predovšetkým poukazuje na tú skutočnosť, že okresný súd návrh zamietol predovšetkým z toho dôvodu, že súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy v konaní. Okresný súd však napriek takémuto právnomu záveru vec v konečnom dôsledku prejednal, a teda prejednanie veci je v úplnom protiklade s vysloveným právnym názorom o neexistencii kompetentnosti súdu na prejednanie náhrady škody. Taktiež z rozsudku okresného súdu vyplýva, že okresný súd vec právne posúdil, okrem iného, aj podľa ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení do 31. 12. 2012 (viď predposledný odsek na 16. strane rozsudku), avšak zároveň aj podľa tohto ustanovenia platného v súčasnom znení, účinného od 01. 01. 2013, a teda účinného v znení zák. č. 412/2012 Z. z. Pritom podľa uvedeného ustanovenia v znení do 31. 12. 2012 právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda, a len uvedenou novelou sa do zákona dostalo, že súd konajúci o náhrade škody môže pri posudzovaní nároku na náhradu škody vychádzať z existencie prieťahov v súdom konaní len v prípade, ak by tieto boli konštatované vo výsledkoch vybavenia sťažnosti na prieťahy k žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy v právoplatnom rozhodnutí vydanom v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdom konaní, právoplatnom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, alebo v právoplatnom rozhodnutí Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd SR konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Posúdenie nároku navrhovateľa tak podľa zák. č. 514/2003 Z. z. (§ 9 ods. 2) účinného do 01. 01. 2013, ako aj po jeho účinnosti, činí rozsudok okresného súdu nejasným, nezrozumiteľným, nepreskúmateľným a zmätočným.

Podľa názoru okresného súdu neexistuje príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu, spočívajúcim v tom, že rozhodol o zamietnutí návrhu na vydanie poverenia a zastavení exekučného konania a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmu. Z obsahu spisu však vyplýva, že žalobca sa domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená v exekučných konaniach vedených na okresnom súde pod spisovými značkami 19Er/928/2003, 19Er/1167/2003, 13 Er/531/2004, 22Er/155/2004, 14 Er/966/2004, 14 Er/457/2004, 19Er/1711/2003, 14 Er/1011/2004, a to nerozhodnutím o zmene súdneho exekútora v zákonnej 30 dňovej lehote podľa ust. § 44 ods. 8 zák. č. 233/1995 Z. z. V skutočnosti, teda, nárok navrhovateľa v súdom konaní ani prejednaný nebol. Okresný súd v dôvodoch napadnutého rozsudku len všeobecne skonštatoval, že žalobca nepreukázal, že by činnosťou súdu v namietanom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, a tým pádom neexistuje ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu, spočívajúcim v tom, že rozhodol o zamietnutí návrhu na vydanie poverenia a zastavenie exekučného konania a uplatnenej majetkovou škodou a nemajetkovou ujmu. Z dôvodu nepreukázania splnenia základných zákonných podmienok, ktoré sú potrebné pre priznanie náhrady škody v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. žalobu zamietol ako právne neopodstatnenú. Z dôvodov napadnutého rozsudku nevyplýva, že či okresný súd mal za to, že žalobca nepreukázal, že činnosťou súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu preto, že zákonnú lehotu okresný súd dodržal, alebo zákonná lehota nebola daná, a teda v čase tvrdeného vzniku škody neexistovala. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v exekučných konaniach vedených na okresnom súde, ktoré začali v rokoch 2004 až 2005, pričom podľa § 238 ods. 1 (prechodné a záverečné ustanovenia Exekučného poriadku účinné od 01. 09. 2005) platí, že konania začaté pred 01. 09. 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. 08. 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. Z odseku 2 uvedeného ustanovenia nevyplýva, že by sa ust. § 44 ods. 8 malo použiť aj na konania začaté pred 01. 09. 2005. Exekučný poriadok do 31. 08. 2005 neobsahoval ust. § 44 ods. 8, ktorý bol inkorporovaný do Exekučného poriadku až neskôr, len v § 44 ods. 6 ustanovoval, že ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zostávajú zachované, odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie. Exekučný poriadok v znení do 31. 08. 2005, teda, lehotu 30 dní na rozhodnutie o zmene exekútora neustanovoval.

Vzhľadom na vyššie uvedené nedostatky a protichodné právne závery okresného súdu, ktoré spôsobujú zmätočnosť rozsudku, odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní sa okresný súd bude musieť vysporiadať aj s námietkami žalobcu založenými na

tvrdení, že súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, prípadne na pojednávaní bez účasti žalobcu, ako aj na tvrdení, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca. V tomto smere odvolací súd dáva do pozornosti okresného súdu napríklad aj uznesenie Ústavného súdu SR v skutkovej a právne totožnej veci, napr. sp. zn. I ÚS 89/2013 zo dňa 06. 02. 2013 resp. I ÚS 92/2013 zo dňa 13. 02. 2013, ktorými rozhodoval o sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici, a ktorými rozhodol tak, že návrh navrhovateľa odmietol pre nedostatok právomoci Ústavného súdu SR na ich prerokovanie a ich rozhodnutie. Pokiaľ by okresný súd v ďalšom konaní dospel k právnomu názoru, že v súdnej veci došlo k zbytočným prieťahom na strane okresného súdu, a teda k nesprávnemu úradnému postupu vo vyššie uvedených exekučných konaniach, odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR IV ÚS 606/2012-20 zo dňa 14. 12. 2012, v zmysle ktorého ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama o sebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (viď napr. aj I ÚS 42/01), a že doba rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora v trvaní viac ako 13 mesiacov by vo všeobecnosti nebola ústavne udržateľná, ale v okolnostiach daného prípadu, keď ústavnému súdu bolo z jeho rozhodovacej činnosti známe, že sťažovateľka podávala žiadosť o udelenie poverení na vykonaní exekúcií hromadne, teda v rovnakom čase zaťažila všeobecný súd väčším počtom podaní, vzhľadom na čo musela počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane všeobecného súdu, ktoré spôsobilo, že o jej žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, ju možno považovať za ústavne akceptovateľnú.

Je dôrazne potrebné rozlišovať rozdielnosť právneho stavu pred účinnosťou zák. č. 412/2012 Z. z., teda pred 01. 01. 2013 a po ňom, pričom do pozornosti okresného súdu odvolací súd dáva aj ust. § 2 ods. 3 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého ustanovenia súd rozhoduje o tom, či vec predložená súdu patrí do právomoci súdu. Súd nemôže vysloviť, že vec nepatrí do právomoci súdu, ak ju nemôže postúpiť na konanie a rozhodnutie inému orgánu verejnej moci. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.